

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion și Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria și de către inculpatul Pascal Grigore, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022 și sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 09 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Pascal Grigore xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 02.09.2020 – 09.12.2021;

Instanța de apel: 06.01.2022 – 01.03.2022;

Instanța de recurs: 20.06.2022 – 14.11.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 09 decembrie 2021, Pascal Grigore a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 240 (două sute patruzeci) ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul statului suma de 786 (șapte sute optzeci și șase) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, fiind dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul lui Pascal Maria suma de 332 (trei sute treizeci și doi) lei și 121 (o sută douăzeci și unu) euro sau echivalentul conform cursului Băncii Naționale a Republicii Moldova la data executării, cu titlu de prejudiciu material.

A fost dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul lui Pascal Maria suma de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 500 (două mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență

juridică.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Pascal Grigore, la 08 iulie 2020, aproximativ ora 13:30, aflându-se în curtea casei părintești situată în xxxxx, împreună cu soția fratelui său Pascal Maria cu care conform art. 133¹ Cod penal, sunt membri de familie, a numit-o cu cuvinte necenzurate și a bruscat-o cu mâinile în urma cărui fapt Pascal Maria s-a lovit cu spatele în parul porții de la intrare în gospodărie căzând în mâna dreaptă jos, prin ce victimei Pascal Maria conform raportului de expertiză judiciară nr. 202011D0256 din 17 august 2020 i-au fost cazate leziuni corporale sub formă de: fractura coastei XI pe dreapta, echimoză pe brațul stâng, echimoză pe fesa stângă, excoriații pe gamba dreaptă ce se califică ca leziuni corporale medii.

Astfel, acțiunile lui Pascal Grigore au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, *adică, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente care au provocat vătămarea medie a sănătății.*

3. Inculpatul Pascal Grigore a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat de învinuirea înaintată din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că învinuirea înaintată are un caracterul formal și abstract, fiind încălcate drepturile și principiile generale care asigură dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, inculpatul a menționat că sentința primei instanțe nu este clară în ce privește modalitatea de săvârșire a pretensei infracțiuni și caracterul vinei.

În acest context, a susținut că concluziile primei instanțe expuse în sentința de condamnare, nu sunt suficiente pentru a califica fapta în privința lui Pascal Grigore în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, nefiind clarificate cu precizie circumstanțele de fapt esențiale.

Prin urmare, consideră că sentința primei instanțe nu este motivată în fapt și în drept, probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești nu demonstrează faptul că Pascal Grigore a săvârșit infracțiunea incriminată, iar martorii audiați, care de fapt nu s-au aflat la locul faptei, nu au comunicat instanței de judecată suficientă informație pentru ca declarațiile acestora să fie apreciate în calitate de probe pertinente, concludente și utile, ce confirmă vinovăția inculpatului.

De asemenea, inculpatul a mai evidențiat că declarațiile martorilor sunt bazate pe presupuneri, conțin contradicții esențiale și urmau a fi apreciate în favoarea sa, ca fiind dubii ce urmau a fi înlăturate.

Cu referire la expertiza medico-legală, inculpatul a menționat că concluziile acesteia indică doar asupra faptului depistării leziunilor corporale, mecanismul presupus de cauzare a lor, însă nici una din concluziile expertului nu indică asupra vinovăției lui Pascal Grigore în săvârșirea infracțiunii incriminate. Mai mult, a precizat că în susținerea învinuirii, partea acuzării s-a bazat doar pe declarațiile

părții vătămate Pascal Maria, iar pe parcursul judecării cauzei, nu au fost prezentate careva probe concludente și pertinente, în baza cărora instanța de judecată să conchidă asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminată.

Inculpatul a menționat că, declarațiile părții vătămate precum că Pascal Grigore a săvârșit fapta indicată în învinuire urmează a fi apreciate critic deoarece nu au fost confirmate prin alte probe și prima instanță urma să țină cont de faptul că ei se află timp îndelungat în relații ostile din cauza relațiilor patrimoniale. Astfel, probele acumulate sânt insuficiente pentru a demonstra vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Referitor la acțiunea civilă, inculpatul a susținut că aceasta este neîntemeiată deoarece conform trimiterii-extras eliberată de către medicul de familie lui Pascal Maria, ultimei i-a fost prescris pentru tratament – soluție *Dexalgin* (care costă conform bonului de plată anexat 96,75 lei) și comprimate *Melox* (care costă 39,16 lei conform bonului de plată anexat), iar alte medicamente nu i-au fost prescrise.

Prin urmare, a menționat că în cadrul dezbaterilor judiciare, Pascal Maria a declarat că bonurile anexate la acțiunea civilă, în care prețul este indicat în euro, sunt alte medicamente pe care fiica sa din Italia, le-a procurat pentru tratarea altor boli de care suferă și nu au nici o legătură cu cauza dată.

Astfel, inculpatul a conchis că anexând bonuri de plată nejustificate, eliberate în zile diferite, mult mai târziu de data când i-au fost cauzate leziunile, Pascal Maria a dus în eroare instanța de judecată în ce privește suma prejudiciului material suportat.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința primei instanțe, în latura civilă, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, fiind dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul lui Pascal Maria, prejudiciul moral în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei și prejudiciul material în sumă de 332 (trei sute treizeci și doi) lei.

În rest, prevederile sentinței primei instanțe, au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, deși inculpatul Pascal Grigore nu și-a recunoscut vinovăția, în urma examinării probelor administrate la cauza penală, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, acestea demonstrează vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a stabilit că vinovăția inculpatului Pascal Grigore în săvârșirea infracțiunii incriminate, a fost demonstrată prin următoarele probe, și anume: *declarațiile părții vătămate Pascal Maria (f.d.89-90); declarațiile martorului Zanfirova Maria (f.d.91); declarațiile martorului Cealovschi Alexei (f.d.92); declarațiile*

martorului Grămadă Victor (f.d.93); declarațiile martorului Gaidaenco Eric (f.d.94-95); procesul-verbal privind depistarea infracțiunii ori constatarea bănuielii rezonabile (f.d.3); raportul agentului serviciului operativ al SCO a IP Cahul din 08 iulie 2020 (f.d.5); cererea cet. Pascal Maria din 08 iulie 2020 (f.d.6); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19 iulie 2020 cu tabel-foto (f.d.7-8); raportul de expertiză judiciară nr.202011D0256 din 17 august 2020 (f.d.29-30), și raportul de constatare nr. 202011P0433 din 15 iulie 2020 (f.d.31).

În acest context, analizând probele menționate în ansamblu, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit situația de fapt și de drept, precum și circumstanțele cauzei.

Prin urmare, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului Pascal Grigore a fost dovedită total prin cumulul probelor administrate și verificate în cauza penală, inclusiv, în cadrul instanței de apel, fiind constatate temeiurile pentru tragerea acestuia la răspundere penală.

Așadar, relevând elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal, instanța de apel a constatat cu certitudine că în acțiunile inculpatului Pascal Grigore este prezentă latura obiectivă a infracțiunii incriminate, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a dovedit faptul că Pascal Grigore la data de 08 iulie 2020, aproximativ ora 13:30, aflându-se în curtea casei părintești situată în mun. Cahul, str. Florilor, 10, împreună cu soția fratelui său Pascal Maria cu care conform art. 133¹ Cod penal, sunt membri de familie, a numit-o cu cuvinte necenzurate și a bruscat-o cu mâinile în urma cărui fapt Pascal Maria s-a lovit cu spatele în parul porții de la intrare în gospodărie, căzând în mâna dreaptă jos, prin ce victimei Pascal Maria conform raportului de expertiză judiciară nr. 202011D0256 din 17 august 2020, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: fractura coastei XI pe dreapta, echimoză pe brațul stâng, echimoză pe fesa stângă, excoriații pe gamba dreaptă ce se califică ca leziuni corporale medii.

Instanța de apel a conchis că faptul aplicării violenței în familie, a fost confirmat prin cererea părții vătămate Pascal Maria din 08 iulie 2020 adresată IP Cahul; raportul de expertiză judiciară nr. 202011D0256 din 17 august 2020 (f.d.29-30) prin care la Pascal Maria au fost stabilite leziuni corporale sub formă de fractura coastei XI pe dreapta, echimoză pe brațul stâng, echimoză pe fesa stângă, excoriații pe gamba dreaptă ce se califică ca leziuni corporale medii și raportul de constatare nr. 202011P0433 din 15 iulie 2020 (f.d.31), potrivit căruia se atestă că la examinarea lui Pascal Maria, s-a depistat fractura coastei XI pe dreapta, echimoză pe brațul stâng, echimoză pe fesa stângă, excoriații pe gamba dreaptă, formate la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie; precum și prin declarațiile martorilor Zanfirova Maria, Cealovschi Alexei, Grămadă Victor și Gaidaenco Eric.

Instanța de apel a conchis că la caz, s-a constatat legătură de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă, manifestată prin bruscare de către inculpat cu mâinile, în urma căreia Pascal Maria a căzut jos în mâna dreaptă, cu spatele în parul porții de la

intrare în gospodărie, și urmările prejudiciabile, sub formă de leziuni corporale calificate ca vătămări medii ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr 202011D0256 din 17 august 2020.

Prin urmare, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele inculpatului cu privire la achitarea de învinuirea înaintată, deoarece sentința de condamnare nu este clară în ce privește modul de săvârșire a pretinsei infracțiuni și caracterul vinei.

La fel, instanța de apel a respins și alegațiile din cererea de apel potrivit cărora probele administrate la caz, nu demonstrează faptul că Pascal Grigore a săvârșit infracțiunea incriminată, iar martorii audiați nu a fost la fața locului iar declarațiile acestora nu sunt pertinente cazului. Or, martorii Zanfirova Maria, Cealovschi Alexei, Grămadă Victor și Gaidaenco Eric, au dat declarații analogice, și care au fost avertizați de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal, comunicând că anume Pascal Maria la data de 08 iulie 2020, la domiciliul situat în mun. Cahul, str. Florilor, 10, se afla într-o stare rea din motiv că a fost lovită de către cumnatul ei, Pascal Grigore, fiindu-i ruptă coasta.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins și afirmațiile inculpatului expuse în cererea de apel, precum că declarațiile martorului Zanfirova Maria nu pot sta la baza învinuirii, deoarece sunt declarații ce derivă din spusele lui Pascal Maria. Or, martorul Zanfirova Maria a declarat că *„a văzut-o pe Pascal Maria într-o stare rea, la întrebarea acesteia ce s-a întâmplat, i-a răspuns că a fost lovită de către cumnatul ei și că are o coastă ruptă”*.

Instanța de apel a respins și alegațiile inculpatului potrivit cărora declarațiile martorilor urmează a fi apreciate în favoarea sa, deoarece acestea sunt contradictorii și se bazează pe presupuneri, însă nefiind invocate care sunt anume.

De asemenea, instanța de apel a conchis că nu constituie temei de achitare a inculpatului, faptul că martorul Grămadă Victor a declarat că a eliberat la solicitarea lui Pascal Grigore, îndreptare la medicul legist pentru stabilirea leziunilor, deoarece inculpatul avea zgârieturi, însă nu-și amintește dacă i-a spus să meargă la medicul legist, or, din declarațiile lui Pascal Grigore rezultă că acesta a mers de sine stătător la medicul legist care i-a comunicat că rezultatele expertizei vor fi trimise la IP Cahul, fără a fi prezentate careva probe în acest sens.

Instanța de apel a evidențiat că infracțiunea prevăzută de art. 201¹ Cod penal, este o infracțiune materială. Sub aspectul laturii subiective, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal, făptuitorul manifestă intenție directă sau indirectă, iar la momentul săvârșirii infracțiunii, făptuitorul trebuie să știe sau să admită că este membru al familiei victimei și să urmărească săvârșirea infracțiunii nu asupra oricui, ci asupra persoanei având respectiv calitate specială.

Astfel, instanța de apel a stabilit că la săvârșirea faptei incriminate, inculpatul Pascal Grigore a manifestat o intenție directă, având în vedere că acesta își dădea seama că numind-o cu cuvinte necenzurate pe Pascal Maria și bruscând-o cu mâinile, aceasta s-a lovit cu spatele în parul porții de la intrarea în gospodărie,

căzând în mâna dreaptă jos.

Cu referire la subiectul infracțiunii, instanța de apel a precizat că, subiectul infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal, este persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii faptei a atins vârsta de 16 ani, iar la caz, acesta are o calitate specială în raport cu victima infracțiunii, și anume că este membru al familiei victimei, astfel, că inculpatul Pascal Grigore cade sub incidența acestei noțiuni.

Subsecvent, instanța de apel a respins și afirmațiile inculpatului expuse în cererea de apel precum că concluzia expertizei medico-legale indică doar asupra faptului depistării leziunilor corporale, mecanismul presupus de cauzare a acestora, însă nici una din concluziile expertului nu indică asupra vinovăția lui Pascal Grigore în săvârșirea infracțiunii. Or, cu certitudine s-a constatat legătură de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă, manifestată prin bruscarea de către inculpat cu mâinile, în urma căreia Pascal Maria a căzut jos cu spatele în parul porții de la intrarea în gospodărie, căzând în mâna dreaptă jos, și urmările prejudiciabile, sub formă de leziuni corporale calificate ca vătămări medice ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 202011D0256 din 17 august 2020.

Instanța de apel a reținut că elemente constitutive ale infracțiunii incriminate inculpatului Pascal Grigore s-au confirmat cu certitudine, fiind pe deplin dovedite. Or, instanța de apel nu a constatat un careva temei de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate Pascal Maria, care sunt detaliate, consecutive și care se confirmă prin cumulul probelor pertinente și concludente.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, reținând prevederile art. 7, 16, 61, 75 Cod penal, ținând cont de categoria infracțiunii săvârșite, care este una gravă, de faptul că inculpatul nu a recunoscut vina, nu are antecedente penale, că la evidența medicului narcolog nu se află, potrivit caracteristicii eliberată, ultimul se caracterizează pozitiv de la locul de trai, iar careva circumstanțe atenuante și agravante nu s-au constatat, instanța de apel a conchis că prima instanță just i-a aplicat lui Pascal Grigore, pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 240 ore, pedeapsă care va contribui la formarea unei atitudini de respect a inculpatului față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel, reținând prevederile art. 220, 225, 219 Cod de procedură penală, și art. 2036, 2037 Cod civil, a apreciat că suma de 25 000 lei, dispusă a fi încasată de către prima instanță, în beneficiul părții vătămate, cu titlu de prejudiciu moral, este una exagerată, considerând că suma de 20 000 lei, este una echitabilă în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către Pascal Maria, ca urmare a acțiunilor ilegale ale inculpatului.

Referitor la prejudiciul material, instanța de apel a stabilit ca fiind corectă poziția primei instanței privind încasarea acestuia în sumă de 332 lei, care se confirmă prin bonurile anexate la materialele cauzei penale (f.d.81), însă eronat a dispus încasarea sumei de 121 euro, cu titlu de prejudiciu material. Or, bonurile la care face trimitere avocatul părții vătămate în sumă de 121 euro (achitate în alt stat,

și fără traducere) nu certifică tratamentul suportat de Pascal Maria, astfel apreciind ca fiind întemeiată poziția inculpatului potrivit căreia, reieșind din trimiterea-extras eliberat de către medicul de familie, părții vătămate i-a fost prescris pentru tratament soluție *Dexalgin* și comprimate *Melox*, iar alte medicamente nu i-au fost prescris.

5. Avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, fără a invoca un temei concret din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, invocând prevederile art. 219, 221, 225 Cod de procedură penală, precum și art. 1398, 1423 Cod civil, menționează că urmare a acțiunilor violente ale inculpatului, părții vătămate Pascal Maria i-a fost cauzat un prejudiciu material, pentru care aceasta a suportat cheltuieli de tratament, or, potrivit raportului de expertiză, vătămările cauzate prin săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, acesteia i-au fost cauzate vătămări corporale medii. Astfel că partea vătămată Pascal Maria a suportat cheltuieli pentru medicamente în sumă de 121 euro și 332 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată anexate la materialele acțiunii civile.

Referitor la prejudiciul moral cauzat părții vătămate în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, menționează că suma acestuia a fost demonstrată ca fiind una justificată. Or, inculpatul Pascal Grigore i-a cauzat părții vătămate Pascal Maria un prejudiciu moral, aceasta suportând suferințe morale cu un impact puternic negativ, atât asupra sănătății fizice, precum și psihice. Urmare a vătămărilor corporale aplicate de către inculpatul Pascal Grigore, părții vătămate i-a fost afectată integritatea corporală, iar potrivit raportului de expertiză, leziunile au fost calificate ca fiind vătămări corporale medii, ceea ce a produs consecințe până în prezent, întrucât partea vătămată se află în imposibilitate de a îndeplini aceleași munci sau acțiuni, pe care le făcea până la acest incident.

Prin urmare, susține că starea de neliniște și teamă pentru integritatea sa fizică, i-au fost cauzate părții vătămate Pascal Maria atunci când aceasta s-a deplasat cu intenții pozitive la casa părintească a soțului său, iar Pascal Grigore a gonit-o din ogradă, aplicând forța fizică asupra acesteia, deși Pascal Maria nu l-a provocat în nici un fel pe acesta.

De asemenea, mai indică faptul că mărimea prejudiciului moral cauzat este direct proporțională cu vinovăția inculpatului, or, în cadrul urmăririi penale, s-a constatat că inculpatul Pascal Grigore s-a exprimat în adresa părții vătămate Pascal Maria cu cuvinte necenzurate, iar ulterior a împins-o până la poartă de mai multe ori.

Mai mult, acesta nu și-a încetat acțiunile sale violente nici după ce Pascal Maria a căzut jos, lovindu-se de bara metalică, or, doar după ce partea vătămată, aflându-se jos și a început să strige de durere, inculpatul a încetat, fapt ce atestă că Pascal Grigore a acționat cu intenție, cunoștea despre caracterul ilicit al acțiunilor sale, continuând să o împingă pe Pascal Maria chiar și după ce aceasta nu mai putea

opune rezistență, fiind doborâtă jos, iar în momentul în care Pascal Maria striga de durere, lovindu-se grav, inculpatul a plecat, fără a-i acorda ajutor.

În concluzie, precizează că părții vătămate Pascal Maria i-a fost cauzat un prejudiciu moral în sumă de 50 000 lei, sumă care nu va înlătura suferințele morale cauzate părții vătămate Pascal Maria, însă va contribui la atenuarea acestora, întrucât acțiunile ilicite ale inculpatului au cauzat, vătămări medii a integrității corporale manifestate prin fractura coastei a XI pe dreapta, echimoză pe brațul stâng, echimoză pe fesa stângă, excoriații pe gamba dreaptă, stare de frică permanentă pentru integritatea sa corporală, or, Pascal Grigore este fratele soțului său, aceștia fiind rude.

6. Inculpatul Pascal Grigore, fără a invoca un temei concret din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului menționează că învinuirea înaintată este una abstractă și neclară, or, calificarea infracțiunii este determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudicialele săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Prin urmare, susține inculpatul că probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești nu demonstrează că a săvârșit infracțiunea incriminată, iar martorii audiați, nu au comunicat instanței de judecată suficientă informație, pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția sa. Mai mult, declarațiile martorilor urmează a fi apreciate în favoarea sa, deoarece acestea sunt contradictorii și sunt bazate pe presupuneri.

De asemenea, indică că din declarațiile martorilor audiați în cadrul ședințelor de judecată nu rezultă faptul că este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate, deoarece nici unul din martori nu s-a aflat la locul presupusei fapte și nu au furnizat informații concrete despre presupusa infracțiune.

Astfel, precizează că declarațiile părții vătămate Pascal Maria urmează a fi apreciate critic și din motiv că se află în relații ostile de timp îndelungat, din cauza relațiilor patrimoniale, iar martorul Grămadă Victor a comunicat că a eliberat la solicitarea inculpatului îndreptare la medicul legist, însă nu-și amintește dacă a primit rezultatul expertizei și nici dacă l-a adus la cunoștință inculpatului.

În acest context, consideră inculpatul că în prezenta cauză penală nu au fost administrate probe suficiente și pertinente pentru a demonstra vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Cu referire la acțiunea civilă, susține că aceasta este neîntemeiată având ca scop de răzbunare, iar instanțele de fond au fost duse în eroare prin prezentarea unor probe nejustificate în susținerea acesteia, fapt ce a contribuit la constatarea de către instanța de judecată a existenței unui prejudiciu moral și material exagerat.

7. Procurorul a depus referință la recursurile declarate, pledând pentru admiterea recursului avocatului Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria și inadmisibilitatea recursului inculpatului Pascal Grigore, ca fiind vădit neîntemeiat.

În opinia procurorului, instanța de apel în mod concludent a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept, a stabilit toate componentele infracțiunii incriminate inculpatului, or, aceasta nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate în recursul inculpatului.

Totodată, evidențiază că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată, motiv din care pledează pentru admiterea recursului declarat în numele părții vătămate.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul avocatului Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria urmează a fi admis, iar cel declarat de inculpatul Pascal Grigore, urmează a fi respins, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

8.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul Pascal Grigore, Colegiul penal lărgit reține că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Din conținutul recursului declarat de către inculpat, se constată că recurentul nu invocă un temei concret pentru casarea deciziei instanței de apel, din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs invocă dezacordul cu decizia instanței de apel sub aspectul că acțiunile sale, nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) it. c) Cod penal, motive care se subscriu temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Referitor la criticile invocate de inculpat sub aspectul temeiului prevăzut de

art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit menționează, că în conformitate cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal lărgit reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Astfel, analizând argumentele inculpatului referitor la lipsa vinovăției în săvârșirea infracțiunii incriminate, Colegiul penal lărgit precizează, că instanța de apel s-a expus argumentat, iar soluția acesteia este descrisă la pct. 4, 4.1. al acestei decizii, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, or, la judecarea apelului inculpatului, instanța de apel a respectat prevederile art. 414-419 Cod de procedură penală.

Colegiul penal lărgit constată că la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a conchis, că acțiunile inculpatului cu certitudine întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, fapt confirmat prin probele cercetate atât în prima instanță, precum și în instanța de apel, nefiind stabilit un careva temei de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate Pascal Maria, care sunt detaliate și consecutive, or, prima instanță a dat o apreciere corectă probatoriului administrat în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, în coroborare cu declarațiile date în ședința de judecată.

În acest context, s-a constatat legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă, manifestată prin bruscare cu mâinile de către inculpat, în urma cărui fapt partea vătămată Pascal Maria a căzut jos în mâna dreaptă, cu spatele în parul porții de la intrarea în gospodărie, și urmările prejudiciabile sub formă de leziuni corporale, care reprezintă vătămări medii ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 202011D0256 din 17 august 2020.

Deși inculpatul invocă că lipsesc probe care să demonstreze vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, susținând că martorii audiați nu au comunicat instanței de judecată suficientă informație, pentru a se reține declarațiile acestora ca fiind probe pertinente, concludente și utile, se atestă că instanța de apel just a conchis că martorii Zanfirova Maria, Cealovschi Alexei, Grămadă Victor și Gaidaenco Eric, au dat declarații analogice și consecutive.

Mai mult, instanța de recurs constată că sunt neîntemeiate argumentele inculpatului Pascal Grigore cu privire la lipsa probatoriului asupra învinuirii înaintate în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece din conținutul deciziei contestate rezultă cu claritate că instanța de apel, a apreciat obiectiv cumulul de

probe, constatând cu certitudine că totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Așadar, afirmațiile inculpatului Pascal Grigore expuse în cererea de recurs, nu generează achitarea acestuia precum se solicită.

În concluzie, Colegiul penal lărgit statuează că argumentele invocate de inculpat sunt nefondate, întrucât vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost dovedită cu certitudine prin probele administrate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Helle c. Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997; Garcia Ruiz c. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că în speță nu s-a constatat existența erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

8.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că din conținutul recursului declarat de către avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, rezultă că recurentul invocă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea dispunerii încasării prejudiciului material și moral, temei pentru declararea recursului care se subscrie prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății.

După cum rezultă din materialele cauzei, potrivit sentinței Pascal Grigore a

fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. A fost dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul statului suma de 786 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare. A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, fiind dispusă încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul lui Pascal Maria suma de 332 lei și 121 euro sau echivalentul conform cursului Băncii Naționale a Republicii Moldova la data executării, cu titlu de prejudiciu material, suma de 25 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 500 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Sub acest aspect, analizând decizia supusă recursului Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel, dispunând casarea parțială a sentinței, în latura civilă, și încasarea din contul lui Pascal Grigore în beneficiul lui Pascal Maria, prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și prejudiciul material în sumă de 332 lei, a motivat superficial soluția adoptată referitor la acțiunea civilă înaintată de Pascal Maria.

Colegiul penal lărgit menționează că acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin săvârșirea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecării, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și celui moral.

În acest context, instanța de recurs reține că în cadrul examinării cauzei în prima instanță, avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria a înaintat acțiune civilă cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, *solicitând încasarea din contul inculpatului suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 121 euro și 332 lei, cu titlu de prejudiciu material*, anexând la cerere trimiterea-extras eliberată în privința lui Pascal Maria și mai multe bonuri de plată (f.d.75-78, 81).

Colegiul penal lărgit constată, că la caz, sunt incidente prevederile art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, conform cărora o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Or, din materialele cauzei rezultă că persistă careva dubii privitor la aprecierea cu certitudine a cuantumului prejudiciului material solicitat, în contextul în care la acțiunea civilă au fost anexate bonuri de plată eliberate într-o altă limbă, acestea nefiind traduse și care conțin sume în euro.

Astfel, Colegiul penal lărgit subliniază, că prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să

reprezintă o consecință directă a infracțiunii deduse judecății, mai cu seamă în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material.

Angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

De asemenea, Colegiul penal lărgit stabilește că instanța de apel nu și-a motivat soluția cu privire la dispunerea încasării prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, în raport cu solicitarea avansată de către partea vătămată în acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și soluția primei instanțe prin care a fost dispusă încasarea sumei de 25 000 lei.

Mai mult, instanța de recurs evidențiază și faptul că referitor la prejudiciul moral, inițial avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate, prin acțiunea civilă a solicitat încasarea sumei de 50 000 lei, iar ulterior, prin cererea de recurs ordinar a solicitat menținerea sentinței primei instanțe prin care a fost dispusă încasarea sumei de 25 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Așadar, Colegiul penal lărgit atestă, că concluziile instanțelor ierarhic inferioare, ce țin de soluționarea acțiunii civile în speță sunt neîntemeiate, iar instanța de apel urmează să se expună asupra acțiunii civile în corespundere cu prevederile legale expuse supra.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești.

Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011*).

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură

penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere cuvenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, și să argumenteze clar și motivat concluziile sale în decizia adoptată.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție.

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpatul Pascal Grigore.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Todorov Maxim în numele părții vătămate Pascal Maria, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 01 martie 2022, în cauza penală în privința lui **Pascal Grigore xxxxx**, în latura civilă în partea soluționării chestiunii privind încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral și material, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest decizia contestată, se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 decembrie 2022.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Boico Victor